

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ У СИСТЕМІ ТРАНСКОРДОННОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

© 2016 **КАРПІНСЬКИЙ Б. А., МАКСИМІВ Д. Я., КАРПІНСЬКА О. Б., ГАСЮК Р. В.**

УДК [330.322:330.34]:336 (477)

Карпінський Б. А., Максимів Д. Я., Карпінська О. Б., Гасюк Р. В. Децентралізація як каталізатор активізації інвестиційних платформ у системі транскордонної інтеграції

Метою статті є обґрунтування магістральної ролі децентралізації (фінансової, політичної, адміністративної) та децентралізаційних процесів у активізації становлення інвестиційних платформ. Обґрунтовано значення та визначено роль і місце інвестиційних платформ у фінансово-економічній системі держави в сучасних умовах інтеграційної трансформації та глобалізації ринків. Вперше синтезовано і систематизовано положення можливостей і переваг формування інвестиційних платформ у межах транскордонної інтеграції України з іншими державами за умов децентралізації. Побудовано комплексну структурно-економічну модель функціонування інвестиційної платформи, яка дає можливість виділити і осмислити переваги її функціонально-економічної структури в межах міждержавної (транскордонної) інтеграції в контексті децентралізаційних змін. Окрім того, дана модель дозволяє виділити оптимальні параметри формування інвестиційної платформи для економіки України. Запропоновано реалізацію двох інвестиційних платформ у найбільш сприятливих для них регіонах держави: перша (з центром у Львові) створить доступ до найбільшого світового ринку товарів і послуг – ЄС; друга (з центром в Одесі) забезпечить скорочення транзакційних витрат та активізує інвестиційні процеси через морські торговельні шляхи.

Ключові слова: децентралізація, інвестиційна платформа, інвестиційне зростання, фінансово-податковий механізм інвестиційного зростання, спеціальні (вільні) економічні зони, транскордонна інтеграція.

Рис.: 3. Табл.: 2. Бібл.: 17.

Карпінський Борис Андрійович – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та менеджменту, Львівський національний університет ім. І. Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна) **E-mail:** karpinsky01@ukr.net

Максимів Дмитро Ярославович – аспірант кафедри економіки та менеджменту, Львівський національний університет ім. І. Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна) **E-mail:** maksimivdmitro88@ukr.net

Карпінська Олена Борисівна – кандидат юридичних наук, адвокат, Адвокатське об'єднання «Карпінська і партнери» (вул. Вітовського, 29, Львів, 79011, Україна) **E-mail:** karpinska@ua.fm

Гасюк Руслана Володимирівна – аспірантка кафедри економіки та менеджменту, Львівський національний університет ім. І. Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79000, Україна) **E-mail:** ruslanagasyuk@ukr.net

УДК [330.322:330.34]:336 (477)

Карпинский Б. А., Максимов Д. Я., Карпинская Е. Б., Гасюк Р. В.

Децентрализация как катализатор активизации инвестиционных платформ в системе трансграничной интеграции

Целью статьи является обоснование магистральной роли децентрализации (финансовой, политической, административной) и децентрализационных процессов в активизации становления инвестиционных платформ. Обосновано значение, определены роль и место инвестиционных платформ в финансово-экономической системе государства в современных условиях интеграционной трансформации и глобализации рынков. Впервые синтезированы и систематизированы возможности и преимущества формирования инвестиционных платформ в рамках трансграничной интеграции Украины с другими государствами в условиях децентрализации. Построена комплексная структурно-экономическая модель функционирования инвестиционной платформы, которая дает возможность выделить и осмыслить преимущества ее функционально-экономической структуры в рамках межгосударственной (трансграничной) интеграции в контексте децентрализационных изменений. Кроме того, данная модель позволяет выделить оптимальные параметры формирования инвестиционной платформы для экономики Украины. Предложена реализация двух инвестиционных платформ в наиболее благоприятных для них регионах государства: первая (с центром во Львове) создаст доступ к наибольшему мировому рынку товаров и услуг – ЕС; вторая (с центром в Одессе) обеспечит сокращение транзакционных издержек и активизирует инвестиционные процессы через морские торговые пути.

Ключевые слова: децентрализация, инвестиционная платформа, инвестиционный рост, финансово-налоговый механизм инвестиционного роста, специальные (свободные) экономические зоны, трансграничная интеграция.

Рис.: 3. Табл.: 2. Библ.: 17.

Карпинский Борис Андреевич – кандидат экономических наук, профессор, заведующий кафедрой экономики и менеджмента, Львовский национальный университет им. И. Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина) **E-mail:** karpinsky01@ukr.net

Максимов Дмитрий Ярославович – аспирант кафедры экономики и менеджмента, Львовский национальный университет им. И. Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина) **E-mail:** maksimivdmitro88@ukr.net

Карпинская Елена Борисовна – кандидат юридических наук, адвокат, Адвокатское объединение «Карпинская и партнеры» (ул. Витовского, 29, Львов, 79011, Украина) **E-mail:** karpinska@ua.fm

Гасюк Руслана Владимировна – аспирантка кафедры экономики и менеджмента, Львовский национальный университет им. И. Франко (ул. Университетская, 1, Львов, 79000, Украина) **E-mail:** ruslanagasyuk@ukr.net

UDC [330.322:330.34]:336 (477)

Karpinsky B. A., Maksymiv D. Ya., Karpinska O. B., Hasiuk R. V. Decentralization as a Catalyst for Vitalization of Investment Platforms in the System of Cross-Border Integration

The article is aimed at substantiation of the backbone role of decentralization (financial, political, administrative) and decentralization processes in the vitalization of the formation of investment platforms. The article substantiates significance, role and place of investment platforms in the financial-economic system of the State in the current conditions of integrative transformation and globalization of markets. Chances and benefits of forming investment platforms within the cross-border integration of Ukraine with other countries in the context of decentralization have been synthesized and systematized for the first time. A comprehensive structural economic model of functioning of an investment platform has been built, which provides an opportunity to allocate and reflect on the benefits of its functional-economic structure in terms of the interstate (cross-border) integration in the context of decentralized changes. In addition, this model allows selecting the optimum settings for generating the investment platform for economy of Ukraine. Implementation of two investment platforms in the most favourable regions of the State has been proposed: the first (center in Lviv) will create access to the largest global market for goods and services – the EU; the second (center in Odessa) will provide reducing transaction costs and vitalization of investment processes through maritime trade routes.

Keywords: decentralization, investment platform, investment growth, financial and tax mechanism for investment growth, special (free) economic zones, cross-border integration.

Fig.: 3. Tabl.: 2. Bibl.: 17.

Karpinsky Borys A. – PhD (Economics), Professor, Head of the Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine) **E-mail:** karpinsky01@ukr.net

Maksymiv Dmytro Ya. – Postgraduate Student, Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine) **E-mail:** maksimivdmitro88@ukr.net

Karpinska Olena B. – PhD (Laws), Attorney, Attorneys' Association «Karpinskaya and Partners» (29 Vitovskoho Str., Lviv, 79011, Ukraine) **E-mail:** karpinska@ua.fm

Hasiuk Ruslana V. – Postgraduate Student, Department of Economics and Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79000, Ukraine) **E-mail:** ruslanagasyuk@ukr.net

Структурно-трансформаційні процеси в економіці України, а також потреба в динамічному реформуванні економічної системи потребують пошуку та реалізації нових методів і підходів до технологій управління фінансово-економічним (зокрема, інвестиційним) простором, з урахуванням особливостей прояву зовнішніх впливів (зокрема, транскордонної інтеграції між державами). Спільно з останнім, і заходів щодо нарощування фінансової (інвестиційної) спроможності як адміністративно-територіальних одиниць, так і окремих господарюючих суб'єктів, через використання незадіяних резервів чи оптимізації їхнього задіявання в економічній системі за умови проведення децентралізації (фінансової, політичної, адміністративної).

Прийнято, що децентралізація може стати одним з найпрогресивніших інструментів впливу на активізацію економічних процесів (зокрема інвестиційних). Так, на беззаперечну ефективність та необхідність децентралізації та децентралізаційних процесів в економічному (зокрема, інвестиційному) зростанні вказують численні наукові дослідження зарубіжних та вітчизняних науковців: George W. H., Mehmet S. T. [16], Власюк О. С. [2], Тарангул Л. А., Коляда Т. А. [11], Фурдичко Л. Є. [14], Геєць В. М. [17] та інші.

Метою статті є обґрунтування магістральної ролі децентралізації (фінансової, політичної, адміністративної) та децентралізаційних процесів у активізації становлення інвестиційних платформ як каталізаторів і зародків інвестиційного й економічного зростання в умовах транскордонної інтеграції.

Децентралізація – це складний та витратний процес для економічної системи держави. Проте подальший ефект від цілеспрямованих децентралізаційних змін у разі перевищує витрати на саму децентралізацію, оскільки вона здатна вирішувати проблемні питання функціонування економічної системи та згладжувати негативні аспекти [2–4; 7; 10; 15–17] (вони можуть додатково підсилюватися за рахунок прояву явища негативної синергичності [6–9]) від прийняття суперечливих управлінських рішень державними інституціями. Зауважимо, що увага до зазначеного вище дозволяє в разі скорочувати обсяги неефективного використання бюджетних коштів, активно задіюючи методи програмно-цільового управління.

Загалом, українській бюджетній системі традиційно властива висока централізація бюджетних ресурсів, адже понад три чверті доходів та 60% видатків зведеного бюджету зосереджено в державному бюджеті. Така тенденція зберігається протягом усіх років незалежності України [11, с. 33]. Однак в останні роки (зокрема, у 2011–2013 рр.) рівень бюджетної централізації поступово зменшувався: із 78,3% до 76,2% і, відповідно, рівень децентралізації бюджетних ресурсів збільшувався з 21,7% до 22,2%. У 2014 р. відбулося незначне збільшення цієї частки в доходах зведеного бюджету – 77,8%, при цьому відбулося зменшення частки місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету – 22,2% [14, с. 41].

Уже у 2015 р. частка власних ресурсів у структурі місцевих бюджетів збільшилася на 30%, а завдяки новій системі бюджетного вирівнювання 10,2% місцевих бю-

джетів стали повністю збалансованими. Також зросла кількість місцевих бюджетів-донорів: якщо у 2014 р. їх частка складала 3,7%, то у 2015 р. – 15,2%. За даними Міністерства фінансів України, доходи місцевих бюджетів без урахування трансфертів у 2015 р. зросли до 120,5 млрд грн, що на 19,4 млрд грн, або на 19,1% більше відповідного показника 2014 р. Надходження з урахуванням міжбюджетних трансфертів склали 294,4 млрд грн, що на 40% більше показника 2014 р. Підкреслимо, що децентралізація забезпечила збільшення джерел формування дохідної бази місцевих бюджетів, насамперед, за рахунок передачі їм окремих доходів з державного бюджету: 100% плати за надання адміністративних послуг, 100% державного мита, 10% податку на прибуток підприємств приватного сектора економіки, а також до місцевих бюджетів зараховано 80% екологічного податку (раніше – 35%) [1].

Окрім того, відбулося нарощування інвестиційних ресурсів місцевих бюджетів. Так, поряд зі збільшенням обсягу капітальних видатків місцевих бюджетів, вагомим чинником забезпечення розвитку є кошти Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР), які спрямовуються на виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку (у тому числі проектів співробітництва та добровільного об'єднання територіальних громад), що мають на меті розвиток регіонів, формування інфраструктури індустріальних та інноваційних парків. Зокрема, у 2015 р. ДФРР було профінансовано 876 проектів (з яких 532 було завершено), а загальний обсяг профінансованих коштів склав 2,4 млрд грн. Найбільше коштів ДФРР у 2015 р. отримали: Дніпропетровська область (169,4 млн грн, або 7,1% загального обсягу), м. Київ (154,2 млн грн, або 6,5%), Донецька (141,3 млн грн, або 5,9%), Харківська (133,0 млн грн, або 5,6%), Львівська (127,4 млн грн, або 5,4%), Вінницька (127,0 млн грн, або 5,3%), Івано-Франківська (125,3 млн грн, або 5,3%), Луганська (20,5 млн грн, або 0,9%) області. Уже у 2016 р. на реалізацію проектів регіонального розвитку передбачено коштів у сумі 3,0 млрд грн [1; 10; 11; 14].

Підкреслимо, що нова система вирівнювання дає змогу залишити більшу частину коштів на місцях, а органи місцевого самоврядування стають менш залежними при прийнятті управлінських рішень. Проте необхідно враховувати, що за проведення бюджетної децентралізації ризик недоотримання цих коштів місцевими бюджетами зумовлюватиме розбалансування бюджетів та знизить ефективність надання суспільних послуг, які фінансуються з місцевих бюджетів [1]. Прогнозуючи показники Державного бюджету України на 2016 р., Міністерство фінансів України, шляхом аналізу і проведених розрахунків, виділило обсяг фінансових ресурсів місцевих бюджетів: їхня величина має становити 325,7 млрд грн, що на 42,9 млрд грн, або на 17,7%, більше 2015 р. При цьому прогнозований обсяг доходів місцевих бюджетів (з урахуванням реверсної дотації) має становити 118,3 млрд грн, що на 17,4 млрд грн, або на 17,3%, більше прогнозних показників 2015 р. [14, с. 40]. Зокрема, за рахунок децентралізації у місті Червоноград Львівської області надходження до міського

бюджету за 1 півріччя 2016 р. склали 222,3 млн грн, а це на 38% більше порівняно з аналогічним періодом 2015 р. Відчутне збільшення фінансових ресурсів дозволило громаді даного міста провести ремонт доріг і тротуарів, покращити освітлення вулиць, здійснити додаткові заходи з енергомодернізації та розвитку інфраструктури.

Виходячи з вищенаведеного, нижче розглянуто окремі активізаційні інструменти впливу на економічні процеси в Україні при продовженні реалізації децентралізаційних заходів адміністративно-територіальних одиниць у межах транскордонної інтеграції.

Зазначимо, що економічний розвиток території, держави залежить від здатності фінансово-економічної системи виявляти, реагувати та перетворювати потенційні незадіяні ресурси в реальні фінансові (інвестиційні) ресурси через певний механізм трансформації [12]. У сучасній економічній теорії багатьма науковцями виділяється такий новаційний фінансово-економічний інструмент, як *інвестиційні платформи* (ІП), який і повинен ставати основою цього механізму за проведення заходів програмно-цільового управління в інтересах соціально-економічного розвитку території.

Поняття інвестиційної платформи в економічній літературі є досить розмитим і перебуває на стадії свого становлення. Інвестиційна платформа – як новаційне поняття в економіці – почало використовуватись економістами зовсім недавно. В основному науковцями раніше використовувалося таке поняття, як «технологічна платформа», під якою розуміється створення певного економічного середовища, яке повинно активізувати технологічні та економічні процеси в межах регіону (чи держави) завдяки інтеграції між наукою, бізнесом, державою, домогосподарствами та виробничими структурами. Виходячи з цього, інвестиційна платформа – це сучасний синергетично-емерджентний і перспективний інструмент нарощування та реалізації інвестиційного потенціалу території, що здатний, об'єднавши в єдине ціле науку, бізнес, державу і населення з територіальним виробничим процесом, активізувати її соціально-економічний розвиток, виступаючи в ролі катализатора.

Інвестиційні платформи (вони є значно ширшим поняттям, ніж спеціальні (вільні) економічні зони (СВЕЗ), оскільки СВЕЗ самі стають їхнім окремим структурним елементом)) можуть утворюватися суб'єктами інвестиційного ринку в будь-якій комбінації. Практично, з боку бізнесу складовими даних платформ можуть виступати як страхові компанії, так і банки, фінансово-інвестиційні фонди чи інші інституційні інвестори. Водночас, з боку держави ними можуть бути як окремі державні підприємства, так і галузі національної економіки. Означене може стосуватись і науки, за умови, що інвестиційна платформа (ІП) об'єднує окремі наукові чи науково-дослідні інституції різних форм власності. На думку авторів, приватні домогосподарства, як багаточисельні інвестори національної економіки, повинні бути включені в такий фінансово-інвестиційний простір. Реалізація даних платформ об'єктивно вимагає розробки і впровадження законодавчо-нормативної бази з їхнього формування та функціонування. За своєю стратегічною

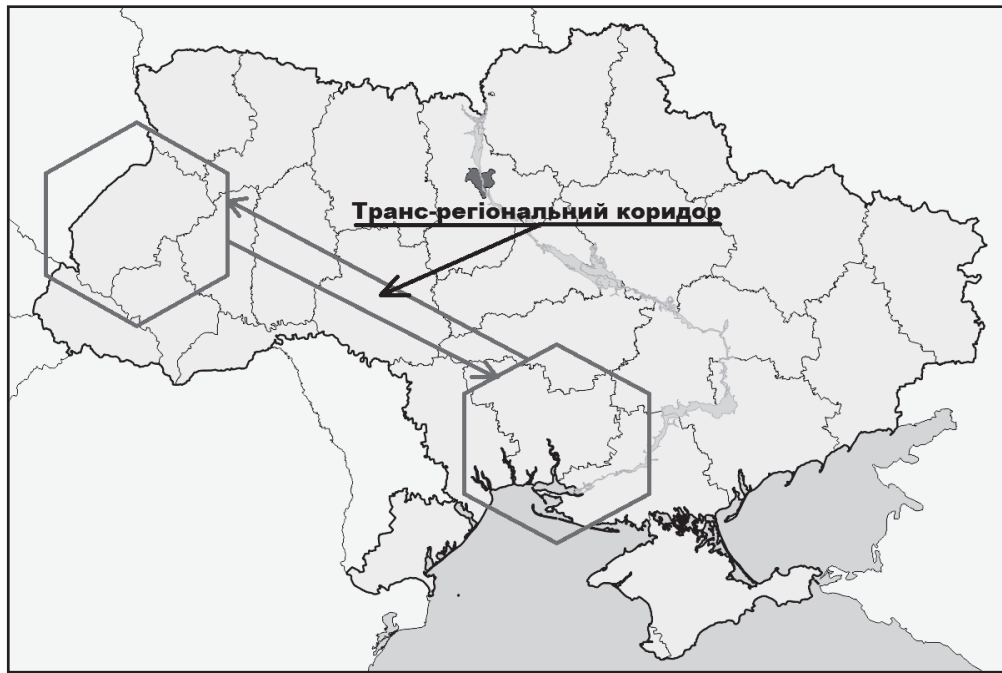
основою ІП є перспективним фінансово-економічним інструментом впливу на національну економіку і транскордонну інтеграцію через властиву їм прогресивно-функціональну внутрішню структуру.

Інвестиційна платформа, своєю чергою, є субмеханізмом (складовим елементом) фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання (ФПМІЗ) [13]. Роль ФПМІЗ у прискоренні децентралізаційних процесів та досягненні стійкого рівня децентралізації є надзвичайно важливим у нинішніх умовах, оскільки ФПМІЗ служитиме прогресивним елементом впливу на нарощування можливостей фінансової системи України. Ключовим завданням задіювання ФПМІЗ є встановлення найбільш прозорих, привабливих і простих правил «гри»; узгодженої взаємодії та функціонування для всіх суб'єктів інвестиційної інфраструктури в рамках децентралізаційної політики держави, з метою створення найвигідніших умов для вітчизняних і міжнародних інвестиційних капіталів. Об'єктивно, що зазначене буде додатково впливати на конкурентоспроможність національної економіки і в системі активізації залучення інвестиційних коштів [5, с. 31–33; 10; 11].

На думку авторів, в Україні в найближчому періоді, виходячи з аналізу сучасних фінансово-економічних реалій, доцільно перейти до формування двох інвестиційних платформ на рівні регіонів вторинного територіального поділу з відповідним трансрегіональним (територіальним) коридором між ними (*рис. 1*), а саме: перша (західна) – на сухопутному кордоні з ЄС (з центром у Львові, яка включатиме Івано-Франківську, Закарпатську, Львівську, Волинську, Рівненську та Тернопільську області), оскільки це найбільший світовий ринок товарів та послуг; друга (південна) – на морському кордоні (з центром в Одесі, яка охоплюватиме Одеську, Миколаївську, Херсонську, Кіровоградську, Дніпропетровську, Запорізьку області), оскільки вихід до моря відкриває відчутні фінансово-економічні перспективи. Наукову частину означених проєктів створення ІП доцільно проводити через Західний та Південний наукові центри НАН і МОН України, які володіють належним досвідом у проведенні інтеграційних заходів у системі наука-виробництво на регіональному рівні. Автори також не виключають формування аналогічного типу ІП на східному та північному напрямках держави. Підкреслимо, що запропонований інструмент впливу на активізацію транскордонної інтеграції в рамках проведення децентралізаційної політики із використанням можливостей фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання, обумовить системні фінансово-економічні зрушення лише за умови цілеспрямованої уваги регіональних і державних інституцій до формування ІП.

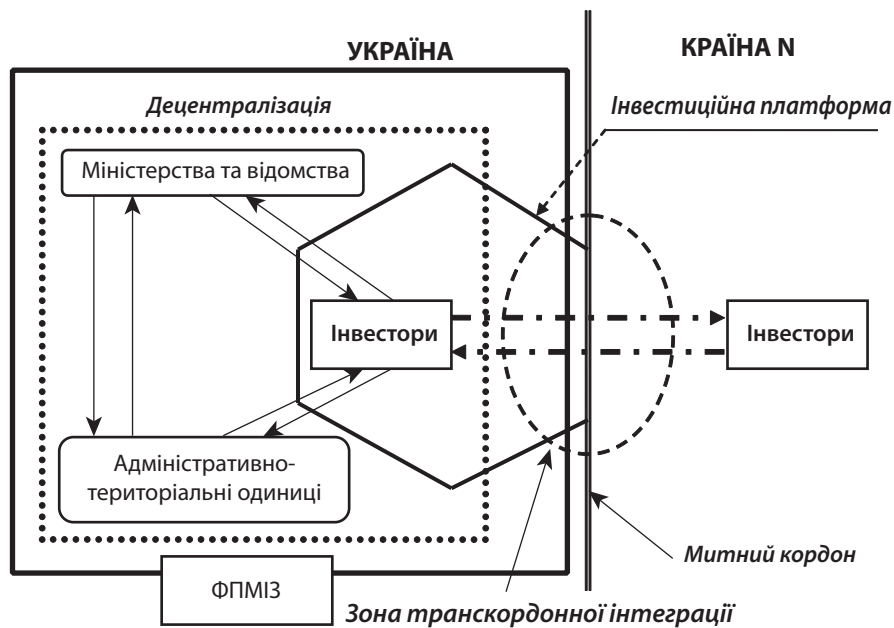
Структурно-економічну схему функціонування ІП у межах транскордонної інтеграції за умов проведення подальших децентралізаційних процесів подано на *рис. 2*.

На *рис. 2* наочно наведено розуміння щодо систематизування та подання загальної функціонально-економічної структури ІП у рамках міждержавної (транскордонної) інтеграції, а також виділено ключові еле-

Рис. 1. Перспективні території України щодо формування інвестиційних платформ у рамках транскордонної інтеграції за децентралізації

Джерело: авторська розробка.

Рис. 2. Структурно-економічна схема функціонування інвестиційної платформи в межах транскордонної інтеграції

Джерело: авторська розробка.

менти впливу, взаємозв'язку та взаємодії інвестиційної платформи з виробничим середовищем та інвесторами, через адекватію інвестиційних ресурсів.

Комплексна структурно-економічна модель функціонування ІП за розширеної децентралізації в системі транскордонної інтеграції за даних умов наведено на рис. 3. Пропонована модель функціонування такої платформи дозволяє виділити сутність та важливість їхнього формування і задіявання для економіки України.

Інвестиційна платформа в межах ефективної децентралізаційної політики створюватиме: найбільш

сприятливі й спрощені умови забезпечення інтеграції між всіма суб'єктами економічного співробітництва в системі, що забезпечуватиме активізацію інвестиційних процесів, подальше нарощування фінансово-інвестиційних ресурсів і зростання фінансово-економічної спроможності держави, здійснюючи позитивний вплив на розширення фінансово-інвестиційного (податкового) потенціалу, а також забезпечуючи перехід на сучасну прогресивно-синергетичну та інвестиційно-інноваційну модель функціонування економіки в межах транскордонної інтеграції.

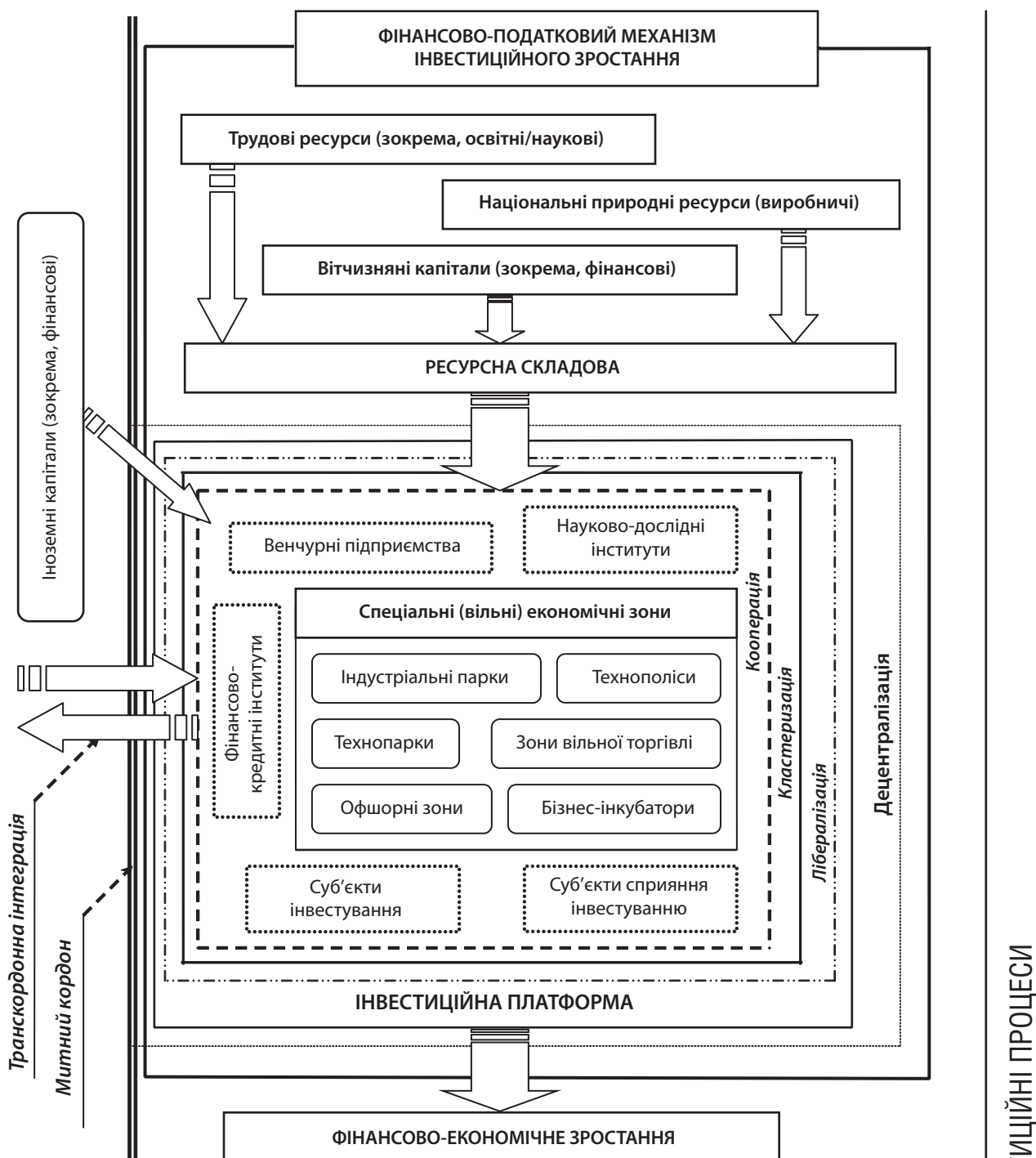

Рис. 3. Комплексна структурно-економічна модель функціонування інвестиційної платформи в умовах децентралізації
 Джерело: авторська розробка.

Показникову базу оцінювання ефективності функціонування ІП подано в табл. 1.

Тобто дана таблиця виділяє ключові показники ефективності функціонування ІП, за якими можна буде контролювати, впливати і коригувати економічними методами та інструментами підвищення результативності її функціонування. У табл. 2 виділено вірогідні позитивні та негативні сторони від реалізації ІП в Україні в сучасних умовах децентралізаційних змін і реаліях фінансово-економічного стану держави.

Виходячи з вищезазначеного, підкреслимо, що децентралізація відчутно посилює позитивні та нейтралізує негативні сторони реалізації ІП, активізуючи тим самим нарощування фінансово-інвестиційних ресурсів у системі ФПМІЗ. Окрім того, транскордонна інтеграція у рамках ІП сприятиме залученню нових технологій за нижчими (від ринкових) цінами та забезпечить нарощування спроможності до значного розширення ринку лізингу в Україні, що є додатковим позитивним фактором в умовах загрозового зносу основних фондів у всіх секторах національної економіки (за даними Державної служби статистики України, знос фондів перевищує 83%).

Показникова база оцінювання ефективності функціонування інвестиційних платформ

Показники, за якими обчислюватиметься ефективність функціонування «інвестиційної платформи» за децентралізації (фінансової, політичної, адміністративної)
Кількість реалізованих проектів (зокрема Start Up), шт.
Дохідність реалізованих проектів (зокрема Start Up), млн дол. США
Загальна сума податкових відрахувань до державного бюджету з ІП, млн дол. США
Приріст податкових надходжень до державного бюджету з ІП, млн дол. США
Загальна кількість новостворених робочих місць за реалізації ІП, тис осіб
Обсяг інвестицій іноземних/вітчизняних інвесторів у загальній капіталізації ІП, млн дол. США
Кількість суб'єктів інвестування, що безпосередньо беруть участь у функціонуванні ІП, тис осіб
Частка ВВП, що продукує ІП, млн дол. США

Джерело: авторська розробка.

Таблиця 2

Позитивні та негативні сторони реалізації інвестиційних платформ у реаліях фінансово-економічного стану України

№	Позитивні сторони реалізації ІП	Негативні сторони реалізації ІП	Способи усунення негативних чинників
1	Притік фінансово-інвестиційних ресурсів	Значні початкові витрати з держбюджету на формування та реалізацію ІП	Зміцнення національної грошової одиниці – гривні
2	Створення нових робочих місць	Вірогідне зростання цін на певні групи товарів та послуг	Неухильне дотримання норм і приписів права
3	Розширення виробничих можливостей	Створення умов для банкрутства ряду неконкурентоспроможних підприємств	Перехід на електронні системи прийняття управлінських рішень – для усунення проявів корупції
4	Посилення рівня технологічно-виробничого процесу		Посилення відповідальності для фінансово-кредитних структур, що залучають кошти населення держави
5	Підвищення заробітної плати		Обмежити різновекторність політичних рішень при зміні керівних посад у державі
6	Зростання валового внутрішнього та регіонального продуктів		Усунути можливість зміни законодавства в інвестиційному напрямку при зміні влади
7	Нарощування податкових надходжень у бюджети різних рівнів		
8	Покращення рівня енергетичної незалежності та соціально-економічних стандартів		
9	Ефективніше використання та економія ресурсів		
10	Розширення фінансово-інвестиційної бази держави		
11	Рівень використання науково-технічного прогресу		
12	Покращення якості товарів і послуг		
13	Зростання експорту та імпорту		
14	Посилення транскордонної інтеграції		
15	Розширення інфраструктурних можливостей		
16	Прискорення оновлення основних фондів		
17	Позитивний вплив на ефективність децентралізації		
18	Вирішення інших соціально-економічних проблем та негараздів (зокрема, екологія)		

Джерело: авторська розробка.

ВИСНОВКИ

Потреба України в значних інвестиційних ресурсах для проведення структурних економічних реформ, включаючи й децентралізацію, вимагає прийняття від уряду нестандартних, ефективних і випереджувальних рішень із задіяванням новачіно-прогресивних механізмів впливу на економічні процеси, беручи до уваги внутрішньодержавну ситуацію та тенденції ресурсних змін на світових фінансово-економічних ринках. Ефективна децентралізація виступає каталізатором і опорою всіх економічних процесів, зокрема, процесу інвестиційного зростання, який активізуватиметься через задіяння новачієних інструментів впливу на економічні процеси. Одним з таких інструментів щодо прискорення соціально-економічного розвитку територій стає формування інвестиційних платформ у рамках транскордонної інтеграції за проведення системних заходів децентралізації через програмно-цільове управління.

Стратегічний курс на фінансово-інвестиційні, податкові та структурні зрушення в Україні обумовлює сприятливі передумови для формування прогресивних інвестиційних платформ. Реалізація програмних завдань даних платформ пролягає як через проведення розширеної й ефективної децентралізації, так і побудову довготермінових та взаємовигідних транскордонних відносин. Водночас, громади мають вимагати від місцевої влади максимальної відкритості, прозорості та підзвітності у питанні ефективного використання коштів з місцевого бюджету, які концентруються на місцях за проведення децентралізаційної політики в інтересах розвитку своєї транскордонної території.

Важливо також, щоб певна спрощеність підходів та популістичні гасла не призвели до виникнення надмірної децентралізації в державі, яка може приховувати під собою ідеологічні прояви федералізації, особливо в період ослабленої позиції національної економіки та кристалізації основ національної єдності. Власно, рівень децентралізації – це тонка (навіть крихка) межа в інтеграційних потребах і можливостях держави та місцевих органів влади, яка має визначатися на основі серйозних наукових фундаментальних і прикладних досліджень (на які в Україні постійно не вистачає коштів та які проводяться, в багатьох випадках, на запозичення зовнішніх інституцій) і врахуванні досвіду зарубіжних економічних систем, в яких вже існували прецеденти розшаткування і стирання грані між децентралізацією та федералізацією. Зазначимо також, що прискорення децентралізації в слабо підготовлених територіальних структурах може призводити до нівелювання їхньої переваги та загострення національних протиріч і конфліктів інтересів на міжрегіональному рівні держави, знижуючи тим рівень її національної безпеки. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз та оцінка реалізації бюджетної децентралізації в Україні. Аналітична записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2242/>

2. Власюк О. С. Шляхом децентралізації: виклики, ризики та пріоритети реформування регіонального розвитку в Україні. *Регіональна економіка*. 2015. № 1. С. 5–18.

3. Гройсман В. Основні завдання щодо децентралізації на 2016 рік. URL: <http://reforms.in.ua/ua/news/osnovni-zavdannya-shchodo-decentralizaciyi-na-2016-rik>

4. Ініціативи Президента України Петра Порошенка (шляхи реформування). Вип. 38 (огляд матеріалів ЗМІ за 02–08 липня 2015 р.). URL: http://nbuviar.gov.ua/images%5Ciniciatuvu_prezudenta%5CV38.pdf

5. Карпінський Б. А., Максимів Д. Я., Карпінська О. Б. Децентралізація: сутнісний апарат та можливості фінансово-податкового механізму інвестиційного зростання. *Бізнес Інформ*. 2016. № 8. С. 29–36.

6. Карпінський Б. А. Негативна синергічність фінансової продуктивності регіонів України за впливу глобальних фінансових викликів. *Вісник Львівської державної фінансової академії*. Економічні науки. 2010. № 18. С. 133–142.

7. Карпінський Б. А., Григоренко В. О. Синергетика: еволюція поглядів та прояв управлінських рішень у фінансово-економічному просторі. Частина I. *Науковий вісник НЛТУ України*: зб. наук.-техн. праць. 2013. Вип. 23.17. С. 366–375.

8. Карпінський Б. А., Григоренко В. О. Синергетика: еволюція поглядів та прояв управлінських рішень у фінансово-економічному просторі. Частина II. *Науковий вісник НЛТУ України*: зб. наук.-техн. праць. 2013. Вип. 23.18. С. 252–259.

9. Карпинский Б. А. Стратегіология развития экономической системы государства: основы, финансовые вызовы, диспропорции // Финансовое управление развитием экономических систем: монография/под общ. ред. С. С. Чернова. Новосибирск: СИБПРИНТ, 2012. 217 с.

10. Конституційна реформа 2015 (16 липня 2015 р.). URL: http://spavedfront.io.ua/s1537178/konstituciyna_reforma_2015

11. Тарангул Л. Л., Коляда Т. А. Особливості формування міжбюджетних фінансових потоків в умовах запровадження в Україні бюджетної децентралізації. *Фінанси України*. 2015. № 3. С. 30–44.

12. Максимів Д. Я. Фінансовий механізм інвестиційного росту як основа стабільності економіки держави. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 2 (27). С. 61–66.

13. Карпінський Б. А., Максимів Д. Я., Карпінська О. Б. Фінансово-податковий механізм інвестиційного зростання. URL: <http://www.sworld.com.ua/simpoz6/44.pdf>

14. Фурдичко Л. Є. Децентралізація: фінансова незалежність місцевих бюджетів України. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 5. С. 39–42.

15. Як йде децентралізація в Україні (інфографіка). Finance. ua, 07.08.2016. URL: <http://news.finance.ua/ua/news/-/381718/yak-jde-detsentralizatsiya-v-ukrayini-infografika>

16. George W. H., Mehmet S. T. The impact of local Decentralization on Economic Growth: Evidence from U. S. Countries. *Journal of Regional Science*. February 2011. Vol. 51. Is. 1. P. 47–64.

17. Heyets V. Modernization in the System «Society – State – Economy». *Journal of European Economy*. Vol. 13, No. 3. September 2014. P. 221–234.

REFERENCES

“Analiz ta otsinka realizatsii biudzhetnoi detsentralizatsii v Ukraini. Analitychna zapyska” [Analysis and evaluation of the implementation of fiscal decentralization in Ukraine. Analytical note]. <http://www.niss.gov.ua/articles/2242/>

Furdychko, L. Ye. “Detsentralizatsiia: finansova nezalezhnist mistsevykh biudzhethiv Ukrainy” [Decentralization: financial independence of local budgets of Ukraine]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*, no. 5 (2015): 39-42.

George, W. H., and Mehmet, S. T. "The impact of local Decentralization on Economic Growth: Evidence from U. S. Countries". *Journal of Regional Science*. Vol. 51, no. 1 (2011): 47-64.

Hroisman, V. "Osnovni zavdannia shchodo detsentralizatsii na 2016 rik" [Main tasks decentralization in 2016]. <http://reforms.in.ua/ua/news/osnovni-zavdannya-shchodo-decentralizaciyi-na-2016-rik>

Heyets, V. "Modernization in the System «Society – State – Economy»". *Journal of European Economy*. Vol. 13, no. 3 (2014): 221-234.

"Initsiatyvy Prezydenta Ukrainy Petra Poroshenka (shliakhy reformuvannia)" [Initiatives of the President of Ukraine Petro Poroshenko (ways to reform)]. http://nbuviap.gov.ua/images%5Ciniciatuvu_prezidenta%5CV38.pdf

Karpinskyi, B. A., and Hryhorenko, V. O. "Synerhetyka: evoliutsiia pohliadiv ta proiav upravlinskykh rishen u finansovo-ekonomichnomu prostori. Chastyna 1" [Synergy: the evolution of views and manifestation of managerial decisions in the financial-economic space. Part 1]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 23.17 (2013): 366-375.

Karpinskyi, B. A., and Hryhorenko, V. O. "Synerhetyka: evoliutsiia pohliadiv ta proiav upravlinskykh rishen u finansovo-ekonomichnomu prostori. Chastyna 2" [Synergy: the evolution of views and manifestation of managerial decisions in the financial-economic space. Part 2]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 23. 18 (2013): 252-259.

Karpinskyi, B. A. "Strategiologiya rozvitiya ekonomicheskoy systemy gosudarstva: osnovy, finansovyye vyzovy, disproportsii" [Strategypage development of the economic system of the state: the basics, financial challenges, imbalances]. In *Finansovoye upravleniye razvitiyem ekonomicheskikh sistem*. Novosibirsk: SIBPRINT, 2012.

"Konstyutsiina reforma 2015" [Constitutional reform 2015]. http://spavedfront.io.ua/s1537178/konstituciyna_reforma_2015

Karpinskyi, B. A., Maksymiv, D. Ya., and Karpinska, O. B. "Finansovo-podatkovyi mekhanizm investytsiinoho zrostannia" [Financial and tax mechanism of investment growth]. <http://www.sworld.com.ua/simpoz6/44.pdf>

Karpinskyi, B. A. "Nehatyvna synerhichnist finansovoi produktyvnosti rehioniv Ukrainy za vplyvu hlobalnykh finansovykh vyklykiv" [Sinergit negative financial performance of the regions of Ukraine for the impact of the global financial challenges]. *Visnyk Lvivskoi derzhavnoi finansovoi akademii. Ekonomichni nauky*, no. 18 (2010): 133-142.

Karpinskyi, B. A., Maksymiv, D. Ya., and Karpinska, O. B. "Detsentralizatsiia: sutnisnyi aparat ta mozhlyvosti finansovo-podatkovoho mekhanizmu investytsiinoho zrostannia" [Decentralization: the essential apparatus and possible financial and tax mechanism of investment growth]. *Biznes Inform*, no. 8 (2016): 29-36.

Maksymiv, D. Ya. "Finansovyi mekhanizm investytsiinoho rostu yak osnova stabilnosti ekonomiky derzhavy" [Financial mechanism of investment growth as the basis of the stability of the state's economy]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 2 (27) (2015): 61-66.

Taranhul, L. L., and Koliada, T. A. "Osoblyvosti formuvannia mizhbiudzhethnykh finansovykh potokiv v umovakh zaprovadzhennia v Ukraini biudzhethnoi detsentralizatsii" [Features of formation of interbudgetary financial flows in the context of implementation of fiscal decentralization in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no. 3 (2015): 30-44.

Vlasiuk, O. S. "Shliakhom detsentralizatsii: vyklyky, ryzyky ta priority reformuvannia rehionalnoho rozvytku v Ukraini" [Through decentralization: challenges, risks and priorities of reforming of regional development in Ukraine]. *Rehionalna ekonomika*, no. 1 (2015): 5-18.

"Yak ide detsentralizatsiia v Ukraini (infohrafika)" [How is decentralization in Ukraine (infographic)]. *Finance.ua*. <http://news.finance.ua/ua/news/-/381718/yak-jde-detsentralizatsiya-v-ukrayini-infohrafika>